

JEOPOLİTİK DÖNEMEÇLER *ve* DİPLOMATİK YANSIMALAR

*Küresel Güç Dönüşümleri
ve Bölgesel Yansımalar*

ISBN: 978-625-5923-23-3

Editör:
Doç. Dr. Güray ALPAR

UBAK Yayınevi
14.04.2025 – Ankara

**JEOPOLİTİK DÖNEMEÇLER ve DİPLOMATİK
YANSIMALAR**

Küresel Güç Dönüşümleri ve Bölgesel Yansımalar

EDİTÖR

Doç. Dr. Güray ALPAR
ORCID ID: 0000-0003-0122-7795

YAZARLAR

Doç. Dr. Güray ALPAR¹

Av. Mustafa ÇANA²

Aleyna Seçil SARIGÜN³

Kübra Merve TAŞ⁴

¹Emekli Tümgeneral, Chairman of Geopolitical Foresight Institute
ORCID ID: 0000-0003-0122-7795

²GFI Hukuk ve Eğitim Koordinatörü
ORCID ID: 0009-0000-8721-4498

³GFI Bilge Kartallar Araştırmacı Asistan, Erzurum Atatürk
Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Yüksek Lisans Öğrencisi
ORCID ID: 0009-0008-1792-672X

⁴Öğr. Gör., Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yabancı Diller
Yüksekokulu
ORCID ID: 0000-0002-0474-8855

DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15210922>

Copyright © 2025 by UBAK publishing house
All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, distributed or
transmitted in any form or by
any means, including photocopying, recording or other electronic or mechanical
methods, without the prior written permission of the publisher, except in the case of
brief quotations embodied in critical reviews and certain other noncommercial uses
permitted by copyright law. UBAK International Academy of Sciences Association
Publishing House®
(The Licence Number of Publicator: 2018/42945)

E mail: ubakyayinevi@gmail.com

www.ubakyayinevi.org

It is responsibility of the author to abide by the publishing ethics rules.
UBAK Publishing House – 2025©

ISBN: 978-625-5923-23-3

April / 2025

Ankara / Turkey

ÖNSÖZ

Bu kitap, uluslararası ilişkiler disiplininin önemli dönemeçlerini ve diplomatik alandaki güncel yansımaları dört ayrı bölümde ele alan derinlikli bir çalışmadır. Her biri kendi alanında uzman araştırmacılar tarafından kaleme alınan bu bölümler, hem teorik hem de pratik düzeyde zengin bir tartışma zemini sunmaktadır.

Kitabın ilk bölümünde Mustafa Çana, Amerika Birleşik Devletleri'nin 45. Başkanı Donald Trump'ın göçmen politikalarının sonuçlarını kapsamlı bir şekilde analiz ederek, küresel göç olgusunun siyasal etkilerine dikkat çekmektedir. İkinci bölümde Güray Alpar, "Jeopolitik Risk Kavramı"nı ele alarak bu kavramın uluslararası sistemdeki işlevini, devlet politikaları üzerindeki etkisini ve güvenlik perspektifinden taşıdığı anlamı irdelemektedir.

Üçüncü bölümde Aleyna Seçil Sarıgün, ABD'nin Uluslararası Ceza Mahkemesi ile olan ilişkilerini tarihsel ve hukuksal bir çerçevede değerlendirerek, küresel adalet arayışları ile büyük güç siyaseti arasındaki gerilimi gözler önüne sermektedir. Dördüncü ve son bölümde ise Kübra Merve Taş, diplomatlara yönelik özel amaçlı Türkçe dil eğitimi üzerinden resmî iletişimdeki dil politikalarına ışık tutmakta, diplomasi dilinin stratejik rolünü ön plana çıkarmaktadır.

“Jeopolitik Dönemeçler ve Diplomatik Yansımalar” adlı bu çalışma, hem akademisyenler hem de dış politika, uluslararası hukuk ve dil eğitimi konularına ilgi duyan araştırmacılar için faydalı bir kaynak olmayı hedeflemektedir. Farklı disiplinlerden gelen bu katkıların

okuyucuya ilham vermesi ve yeni sorulara kapı aralaması en büyük temennimizdir.

Bu eserin ortaya çıkmasında katkı sağlayan tüm yazarlara teşekkür eder, kitabın verimli okumalar sunmasını dilerim.

Doç. Dr. Güray ALPAR

14 Nisan 2025

Ankara – UBAK Yayınevi

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ..... 4

BÖLÜM 1

ABD BAŞKANI TRUMP'IN GÖÇMEN POLİTİKASININ SONUÇLARI.....(8-15)

Mustafa ÇANA

BÖLÜM 2

JEOPOLİTİK RİSK KAVRAMI.....(17-25)

Güray ALPAR

BÖLÜM 3

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NİN ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİYLE İLİŞKİLERİ.....(27-34)

Aleyna Seçil SARIGÜN

BÖLÜM 4

RESMİ İLETİŞİMDE TÜRKÇE: DİPLOMATLAR İÇİN ÖZEL AMAÇLI DİL EĞİTİMİ(36-45)

Kübra Merve TAŞ

BÖLÜM 1

ABD BAŞKANI TRUMP'IN GÖÇMEN POLİTİKASININ SONUÇLARI

RESULTS OF US PRESIDENT TRUMP'S IMMIGRANT POLICY

Mustafa ÇANA

Mustafa ÇANA, Avukat, GFI Hukuk ve Eğitim Koordinatörü

ORCID ID: 0009-0000-8721-4498

Özet

ABD Başkanı olarak ikinci defa yeniden seçilen Trump, daha önce seçim kampanyaları esnasında söz verdiği görüşlerini, göreve gelir gelmez harekete geçirdi. Başkan Trump'ın başlattığı göç politikaları ve uygulamalı sadece sınır güvenliğinin sağlanmasına yönelik tedbirlerden çok daha ötesini kapsıyor ve yasa dışı göçmenleri her ne şekilde olursa olsun toplu halde sınır dışı etme konularını da içeriyor. Bu ise ister istemez gerek ülke içinde gerekse göçmenlerin geldiği coğrafyalara yönelik bazı sıkıntıları ortaya çıkardı.

Bu durum şüphesiz her yerden Trump'a karşı birtakım reaksiyonları da gündeme getiriyor. Örneğin Kolombiya Cumhurbaşkanı Gustavo, Petro, Trump'ın göçmenlere yönelik politikası son derece sert buluyor ve göçmenlere kötü davranıldığını, onlara suçlu gözü ile bakılarak muamele edildiğini söylüyor. Göçmenler gerçekten zor durumda ve bu zorluğun daha da devam edeceği gözüküyor.

ABD Başkanı Trump, daha önce terör suçlularının konulduğu Guantanamo'da 30 bin göçmeni barındırabilecek bir merkez

oluşturdu ve buraya tehlikeli göçmenlerin konulacağını söyledi. Küba yönetimi ise bu kararı insanlık dışı olarak değerlendirdiklerini açıkladı.

Aynı şekilde Trump, sosyal medya hesabından, Venezuela'nın ABD'de bulunan kendi ülkesine ait tüm göçmenleri geri almayı kabul ettiği açıkladı. Dahası Venezuela bu göçmenlerin ulaşım masraflarını da karşılayacak.

Bu çalışmanın amacı, Trump dönemi göç politikalarını ve bunun sonuçlarını bilimsel olarak ortaya koymaktır. Çalışmada konu ile ilgili nazari kaynakların yanında, açık kaynaklardan da istifade edilecektir. Göç konusunun çok geniş kapsamlı olması nedeniyle çalışma ABD Başkanı Trump'ın ve bu ülkenin uygulamaları ile sınırlı tutulacaktır.

İlginç kişiliği ve uygulamaları ile gündeme gelen Trump'ın göç konusuna yaklaşımı da uluslararası anlaşmaların ve kuralların dışına çıkıyor ve tepki çekiyor. Gazze bölgesindeki insanların bölgeden çıkmasını ve bunların Mısır ve Ürdün gibi yerlere göç etmesini talep eden Trump'ın, kendi ülkesine gelmiş göçmenleri de yine kendine has uygulamaları ile sınır dışı etmesi önümüzdeki dönemde de çok tartışılacak gibi.

Anahtar Kelimeler: Göç, Trump, ABD, Göç Politikaları, Sınır dışı etme

Abstract

Trump, who was re-elected as the US President for the second time, put into action the views he had previously promised during the election campaigns, as soon as he took office. The immigration policies initiated by President Trump and their implementation cover much more than just measures to ensure border security and include issues of mass deportation of illegal immigrants by any means necessary. This inevitably brings up some problems both within the country and for the geographies where immigrants come from.

This situation undoubtedly brings up some reactions against Trump from everywhere. For example, Colombian President

Gustavo Petro finds Trump's policy towards immigrants extremely harsh and says that immigrants are treated badly and treated as criminals. Immigrants are in a really difficult situation, and it seems that this difficulty will continue further.

US President Trump created a center that can accommodate 30 thousand immigrants in Guantanamo, where terrorist criminals were previously held, and said that dangerous immigrants would be placed here. The Cuban administration announced that they considered this decision as inhumane.

Likewise, Trump announced on his social media account that Venezuela has agreed to take back all immigrants from its own country in the USA. Moreover, Venezuela will cover the transportation costs of these immigrants.

The aim of this study is to scientifically reveal the Trump era immigration policies and their consequences. In the study, in addition to theoretical sources on the subject, open sources will also be used. Since the issue of immigration is very comprehensive, the study will be limited to the practices of US President Trump and this country.

Trump's approach to immigration, which has come to the fore with his interesting personality and practices, also goes beyond international agreements and rules and attracts reactions. Trump, who demands that people in the Gaza region leave the region and migrate to places such as Egypt and Jordan, also deports immigrants who have come to his country with his own practices, is likely to be discussed a lot in the coming period.

Key Words: Immigration, Trump, USA, Immigration Policies, Deportation.

Giriş

Amerika Birleşik Devletleri'nde yeniden başkan seçilen Donald Trump, ilk döneminde ve seçim kampanyalarında gündeme getirdiği konuları yeniden ve bu sefer daha da vurgulayarak gündeme getirmeye başladı. Başkanın özellikle Amerika Birleşik Devletleri'ne daha önce göç etmiş topluluklar üzerinden gündeme getirdiği güvenlikleştirici söylemleri birçok bakımdan ABD üzerinde etki yaratacak gibi görülüyor. Bu etkiler beklenildiği gibi sadece olumlu olmayacak şüphesiz birçok bakımdan da olumsuz etkiler yaratacaktır. Bu bakımdan özellikle ilk dönemdeki bu tür politikalarının çok iyi incelenmesinde fayda olduğu düşünülmektedir (Aksu, 2025: 1-5).

Çalışmanın amacı ve kapsamı

Bu çalışmanın amacı, Trump dönemi göç politikalarını ve bunun sonuçlarını bilimsel olarak ortaya koymaktır. Çalışmada konu ile ilgili nazari kaynakların yanında, açık kaynaklardan da istifade edilecektir. Göç konusunun çok geniş kapsamlı olması nedeniyle çalışma ABD Başkanı Trump'ın ve bu ülkenin uygulamaları ile sınırlı tutulacaktır.

Trump'ın Göçmen Politikası ve buna karşı reaksiyonlar

Aslında Arap Baharı sonrasında, pek çok Batılı ülkeye olduğu gibi, ABD'ye de Orta Doğu ülkelerinden büyük bir göç dalgası yaşanmıştı. Bunun yanında daha iyi yaşam şartları sağlama nedeniyle Güney Amerika ülkelerinden de ülkeye yoğun göçler yaşanmaktadır. Meydana gelen bu göç dalgalarıyla beraber, ABD'deki göçmen nüfus oranında önemli oranlarda artış meydana gelmektedir (Migration Policy, 2019).

Amerika Birleşik Devletleri'nin siyasetinde, muhafazakârlık ve ekonomik liberalizmi savunan Cumhuriyetçi Parti ile sosyal liberalizm ve sosyal demokrasiyi savunan Demokrat Parti önde gelen siyasi figürlerdir. Genel olarak incelendiğinde her iki siyasi parti ekonomi, eğitim, sağlık, güvenlik ve savunma gibi önemli konularda farklı fikirleri savundukları ve öne çıkardıkları

görlür. Bu farklılıkların en fazla olduğu konu ise şüphesiz göç politikalarıdır (Hawley, 2011: 404). Özellikle Cumhuriyetçi Parti, Demokrat Parti'nin sınır güvenliği konusunda esnek davranmasının bir çok soruna neden olabileceğini savunmaktadır (Time, 2019)

ABD Başkanı olarak ikinci defa yeniden seçilen Trump, daha önce seçim kampanyaları esnasında söz verdiği görüşlerini, göreve gelir gelmez harekete geçirdi. Başkan Trump'ın başlattığı göç politikaları ve uygulamalı sadece sınır güvenliğinin sağlanmasına yönelik tedbirlerden çok daha ötesini kapsıyor ve yasa dışı göçmenleri her ne şekilde olursa olsun toplu halde sınır dışı etme konularını da içeriyor. Bu ise ister istemez gerek ülke içinde gerekse göçmenlerin geldiği coğrafyalara yönelik bazı sıkıntıları gündeme getiriyor.

Bu durum şüphesiz her yerden Trump'a karşı birtakım reaksiyonları da gündeme getiriyor. Örneğin Kolombiya Cumhurbaşkanı Gustavo, Petro, Trump'ın göçmenlere yönelik politikası son derece sert buluyor ve göçmenlere kötü davranıldığını, onlara suçlu gözü ile bakılarak muamele edildiğini söylüyor. Göçmenler gerçekten zor durumda ve bu zorluğun daha da devam edeceği gözüküyor.

ABD Başkanı Trump, daha önce terör suçlularının konulduğu Guantanamo'da 30 bin göçmeni barındırabilecek bir merkez oluşturdu ve buraya tehlikeli göçmenlerin konulacağını söyledi. Küba yönetimi ise bu kararı insanlık dışı olarak değerlendirdiklerini açıkladı.

Aynı şekilde Trump, sosyal medya hesabından, Venezuela'nın ABD'de bulunan kendi ülkesine ait tüm göçmenleri geri almayı kabul ettiği açıkladı. Dahası Venezuela bu göçmenlerin ulaşım masraflarını da karşılayacak.

Aslında Trump ilk döneminde de tepki çeken uygulamalara imza atmıştı. Örneğin, ayrılıkçı ve göçmen karşıtı olan aşırı söylemler üzerinden şekillendiği kampanyasına Meksikalı göçmenleri tecavüzcü ve suçlu olarak isimlendirerek başlamış ve göç olayını devamlı terör olayları ile bağdaştırmıştı (Young, 2017). Bu dönemde göçmen ailelerin zorla birbirinden ayrılması,

özellikle Müslüman göçmen ailelere yönelik yasaklar ve uygulamalar bu dönemde uygulanan politikalardan bazılarıydı.

Yine Trump döneminde ortaya konulan diğer bir uygulama ise Meksika sınırına devlet bütçesinden büyük kaynaklar ayrılarak duvar inşa edilmeye başlanmasıydı (Sorkin, 2017). Şüphesiz bu uygulama Biden döneminde tepki çekmiş ve tam olarak uygulanmamıştır.

Yine aynı şekilde ABD'de doğsa bile bebeklere ABD vatandaşlığı verilmesini engelleyen başkanlık kararı da yargı tarafından iki kez reddedilmiştir. Trump, yemin töreninin yapıldığı 20 Ocak'ta, ülkede doğan çocukların otomatik vatandaşlık almasını sağlayan düzenlemeyi kaldıran kararnameyi imzalamış ve Seattle Bölge Yargıcı, 23 Ocak'ta Trump'ın doğumla vatandaşlık hakkı elde edilmesini engelleyen kararnamesini "anayasaya aykırı" olduğu gerekçesiyle geçici olarak durdurmuştu. Maryland eyaletinde bir yargıç ise 6 Şubat'ta Trump'ın vatandaşlık kararnamesine karşı ülke çapında ihtiyati tedbir kararı almıştı. ABD'de temyiz mahkemesi, Başkan Donald Trump'ın ülkede doğan çocukların vatandaşlık hakkı elde etmesini engelleyen kararnamesinin tekrar yürürlüğe girmesi talebini kesin olarak reddetti. (<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/trumpin-dogumla-vatandaslik>: Erişim Tarihi: 23 Şubat 2025).

Bu tür ülke içi reaksiyonların giderek daha da artacağı değerlendirilebilir.

ABD ekonomisindeki ani bir gerileme muhtemelen göçü azaltırken, büyük bir insani kriz, son yıllarda Venezuela'da gördüğümüz gibi, göç akışlarında büyük artışları kolayca tetikleyebilir. Diğer taraftan Trump tarafından önerilen kitlesel sınır dışı edilmelerin gerektireceği iş güveni veya yatırım üzerindeki olası olumsuz etkileri içermezler. Ayrıca, araştırmacıların göçle ilişkili buldukları inovasyon ve girişimcilik üzerindeki olumlu etkiyi de hesaba katmıyorlar. Zaten yapılan analizlere göre göç olayının ABD ekonomisi üzerinde çok da fazla olumsuz bir etkisinin olmadığı, hatta olumlu etkiler yarattığı görülmektedir (Stan, 2024).

Bu noktada Trump'ın ve partisinin bazı konularda haklı gerekçeleri olsa da ABD sosyal bünyesi ve ekonomisini sarsacak sansasyonel uygulamalara girişmesinin, yakın vadede bazı faydaları olsa da orta ve uzun vadede ABD'nin zararına olacağı düşünülmektedir. ABD Başkanı Trump'ın ilk döneminde göçmenlere yönelik ortaya koyduğu politikalar ve ayrımcı söylemler ABD'nin sadece dış politikasını ve imajını değil, ülke içindeki dinamikleri de kökünden etkilemiştir. Toplumsal yapıda aidiyet duygusu zayıflamış, sosyal yapıda huzursuzluklar oluşmuştur. Şüphesiz bu durumun devam etmesi ABD ekonomisini de olumsuz olarak etkileyecektir. Yine benzer politikaların diğer devletler tarafından da uygulanmaya başlanması ile ABD vatandaşları tüm dünyada işlerini yürütmekte en az ekonomisi zayıf ülke vatandaşları kadar zorlanmaya başlayacaklar ve durum ABD aleyhine dönmeye başlayacaktır.

Sonuç

İlginç kişiliği ve söylemleri ile gündeme gelen ve her türlü hukukun dışında sadece kendi düşündüğü gibi hareket eden Trump'ın bu dönemde de göçmen karşıtı politikalarını ve uygulamalarını devam ettireceği açıkça görülmektedir. Gazze bölgesindeki insanların bölgeden çıkmasını ve bunların Mısır ve Ürdün gibi yerlere göç etmesini talep eden Trump'ın, kendi ülkesine gelmiş göçmenleri de yine kendine has uygulamaları ile sınır dışı etmesi önümüzdeki dönemde de çok tartışılacak gibi. Şüphesiz bunun olumlu etkileri kadar olumsuz etkileri de olacaktır. Bu çalışmada bu konu ile ilgili daha önceki çalışmalar da değerlendirilerek bazı hususlar ortaya konulmuştur.

Başkan Trump'ın göç politikaları üzerine yapılan bu çalışmanın bundan sonra yapılacak çalışmalar için bir temel oluşturacağı değerlendirilmektedir.

Kaynakça

Aksu, Şevval Çoklar. (2025). Trump 2.0 Döneminin Göçmen Politikalarına Yansımaları, Türk Diasporası Araştırma Merkezi, Ankara.

Hawley, G. (2011). Political Threat and Immigration: Party Identification, Demographic Context, and Immigration Policy Preference. *Social Science Quarterly*, 92(2), 404-422

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/trumpin-dogumla-vatandaslik-hakkini-engelleyen-kararnamesinin-tekrar-yururluge-girmesi-talebi-reddedildi/3487389>. (Erişim Tarihi: 23 Şubat 2025).

Migration Policy (2019). “ABD’deki Göçmen Nüfus Artış Oranı”, Erişim adresi: <https://www.migrationpolicy.org/programs/data-hub/charts/immigrant-population-over-time>, (15.09.2019).

Sorkin, A. R. (2017). “Trump’s Wall and the Politics of Immigration”. *The New York Times*.

Veuger, Stan. (2024). Donald Trump’ın Göç Politikaları GSYİH Büyümesini Azaltacak, <https://www.aei.org/profile/stan-veuger/> Alıntı Tarihi: 22.02.2025).

Time (2019). “Trump ve Göçmen Politikası”, <http://time.com/5590730/trump-immigration-plan-congress/>, (27.05.2019).

Young, J. G. (2017). Making America 1920 again? Nativism and US immigration, past and present. *Journal of Migration and Human Security*, 5(3), 217-235.

BÖLÜM 2

JEOPOLİTİK RİSK KAVRAMI

THE CONCEPT OF GEOPOLITICAL RISK

Güray ALPAR

Doç. Dr. Emekli Tümgeneral, Chairman of Geopolitical
Foresight Institute

ORCID ID: 0000-0003-0122-7795

Özet

Alman sosyolog Beck, “Risk Toplumu” teorisinde, Batı toplumlarının günümüzde daha önce karşılaşmadıkları kadar çok sorunla yüz yüze kalmalarını bir risk olarak tanımlamıştı Risk, gerçek anlamda “tehlike” kelimesinin karşılığı olarak da kabul edilebilir.

Risk, istenilen durum ile gerçekleşen durum arasındaki farktır. Buna göre dünya sistemini tasarlayan için, “beklenti olasılığı ile olmayan arası” riski oluşturmaktadır. Bir olayın gerçekleşmesi ve bundan etkilenme olasılığı olan risk, hayatımızın birçok sahasında karşımıza çıkan bir olgudur. Özellikle ülkeler düzeyinde üst düzey risklerin belirlenmesi ve buna ilişkin yapılabileceklerin belirlenmesi ise rastgele önüne gelen herkesin başarabileceği bir süreç olmayıp, belirli bir bilgi birikimi ve üst düzey bir tecrübeyi gerektirir.

Stratejik yönetim yeteneğine sahip ciddi devlet anlayışı oluşmuş ülkelerde, yetkili kademelerde bulunanlar, milli hedeflerini gerçekleştirme yolunda ve kabul edilebilir düzeyde olanlar dışında, risk almazlar. Ancak her hâlükârda oluşmuş olan riskleri, risk yönetim metotlarıyla azaltır ve hareket serbestisini sürekli ellerinde bulundurmaya çalışırlar. Bu kapsamda kritik yetenekler;

- durumsal farkındalık ve jeopolitik alana yönelik öngörü,
- alanında uzmanlık ve analiz yapabilme yeteneği,
- bilgi altyapısına dayalı kararlılık ve esnek düşünce kabiliyeti ve
- maliyet etkinlik becerisi olacaktır.

Bu çalışmanın maksadı; riskin ne olduğunu tanımlayarak jeopolitik alanda riskleri ortadan kaldırmak veya etkisini azaltmak için neler yapılabileceği üzerinde bazı önerileri ortaya koymaktır. Bildiride bu konuda daha önce yapılmış olan çalışmalardan ve akademik makalelerden yararlanılacak, bu alanda meydana gelmiş olaylar incelenerek bir sonuca varılmaya çalışılacaktır. Konunun çok geniş kapsamlı olması nedeniyle çalışma özellikle jeopolitik alan çevresiyle sınırlandırılmıştır.

Şüphesiz risklere karşı önceden hazırlanmak ve etkisini azaltmak mümkündür. Ancak jeopolitik olarak; güvenlik, terör, stratejik karar gibi üst seviyede risk yaratan birçok problem akıllı rakip ya da rakipleri barındırmaktadır. Bu sebeple rakibi pasif olarak konumlandıran problemlerin ve bu doğrultuda oluşturulacak modellerin gerçekçi değerlendirmeler yapması zaten beklenemez. Risk çalışmalarının ciddi olarak ele alınması ve risk yönetiminin ehil ellerde profesyonel bir şekilde uygulamaya geçirilmesi gerekmektedir. Yapılan bu çalışmanın bundan sonra aynı konuda yapılacak bilimsel araştırmalar için bir altyapı oluşturacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Risk, tehlike, risk yönetimi, jeopolitik, imkân.

Abstract

German sociologist Beck, in his theory of “Risk Society”, defined the fact that Western societies today face more problems than they have ever faced before as a risk. Risk can also be considered as the equivalent of the word “danger” in its true sense. Risk is the difference between the desired situation and the actual situation. Accordingly, for those who design the world system, it constitutes the risk of “the possibility of expectation

and the non-existence”. Risk, which is the possibility of an event occurring and being affected by it, is a phenomenon that we encounter in many areas of our lives. Determining high-level risks, especially at the country level, and determining what can be done about it is not a process that anyone can do at random but requires a certain amount of knowledge and high-level experience.

In countries where a serious state understanding with strategic management skills has been developed, those in authority do not take risks other than those that are acceptable and in line with achieving their national goals. However, they reduce the risks that have occurred in any case with risk management methods and try to maintain freedom of action. In this context, critical skills will be.

- situational awareness and foresight in the geopolitical field,
- expertise and ability to analyze in the field,
- determination and flexible thinking ability based on information infrastructure, and
- cost-effectiveness skills.

The purpose of this study is to define what risk is and to put forward some suggestions on what can be done to eliminate or reduce the effects of risks in the geopolitical field. In the report, previous studies and academic articles on this subject will be used, and events that have occurred in this field will be examined and a conclusion will be reached. Due to the very broad scope of the subject, the study is limited, especially to the geopolitical field.

It is certainly possible to prepare for risks in advance and reduce their impact. However, geopolitically, many problems that create high-level risks such as security, terrorism, strategic decisions contain intelligent competitors. For this reason, realistic evaluations cannot be expected from problems that position the competitor passively and from models to be created accordingly. Risk studies should be taken seriously, and risk management should be put into practice professionally by competent hands. It

is evaluated that this study will form an infrastructure for scientific research to be conducted on the same subject from now on.

Keywords: Risk, danger, risk management, geopolitics, opportunity.

Giriş

Doğrusunu belirtmek gerekirse “risk” konusu ve bu konuda yapılabilecekleri içeren bir yazı hazırlamak oldukça riskin tam kendisidir. Bir olayın gerçekleşmesi ve bundan etkilenme olasılığı olan risk, hayatımızın birçok sahasında karşımıza çıkan bir olgudur. Özellikle ülkeler düzeyinde üst düzey risklerin belirlenmesi ve buna ilişkin yapılabileceklerin belirlenmesi ise rastgele önüne gelen herkesin başarabileceği bir süreç olmayıp, belirli bir bilgi birikimi ve üst düzey bir tecrübeyi gerektirir.

Risk, gerçek anlamda “tehlike” kelimesinin karşılığı olarak da kabul edilebilir. Bu noktada, riskin gerçekleşme olasılığı ile yaratacağı etkinin belirlenmesi “başlangıç noktası”, buna karşı gerekli tedbirlerin önceden alınarak meydana gelmesinin önlenmesi veya kontrolümüz dışında meydana geldiği zaman ise risk yönetimi ile etkilerinin en aza indirgenmesi bir “süreçtir”. Risk ve karar alma çalışmalarında risk analizi yaparken değişik yöntemler denenebilir. Örneğin; karşısalsal risk analizinde, karşı tarafın karar alma süreci ve düşünme sistematığı analiz edilir ve atacağı adımlar öngörülmek suretiyle faydayı en üst düzeye ulaştıracak şekilde seçenekler belirlenir.

Jeopolitik riskleri önleme veya etkisini azaltma

Stratejik yönetim yeteneğine sahip ciddi devlet anlayışı oluşmuş ülkelerde, yetkili kademelerde bulunanlar, milli hedeflerini gerçekleştirme yolunda ve kabul edilebilir düzeyde olanlar dışında, risk almazlar. Ancak her hâlükârda oluşmuş olan riskleri, risk yönetim metotlarıyla azaltır ve hareket serbestisini sürekli ellerinde bulundurmaya çalışırlar (Fıkırkoca: 2003). Bu kapsamda kritik yetenekler;

- durumsal farkındalık ve jeopolitik alana yönelik öngörü,

- alanında uzmanlık ve analiz yapabilme yeteneği,
- bilgi altyapısına dayalı kararlılık ve esnek düşünce kabiliyeti ve
- maliyet etkinlik becerisi olacaktır.

Alman sosyolog Beck, “Risk Toplumu” teorisinde, Batı toplumlarının günümüzde daha önce karşılaşmadıkları kadar çok sorunla yüz yüze kalmalarını bir risk olarak tanımlamıştı (Beck, 2019). Küreselleşme ile birlikte tüm dünyada, özellikle Batı toplumlarında, hemen hemen her alanda “hız” kavramının öne çıkmasıyla birlikte kriz ve risk kavramı da aynı oranda bir artış göstermektedir. Fransız filozof Russ, Avrupa düşüncesinin temel esaslarını açıklarken, bu kıtanın birikimi ile geleceğe dair sentez üretebilme yeteneği olduğundan bahsetse de (Russ, 2014), uygulamada günümüzde birçok konuda bu yeteneğini artık gösteremediği de yaşanan sorunların daha da büyümesinden gözükmektedir. Gerçekten de günümüz Batı Toplumu bu riskleri her ne kadar kontrollerinde gibi gözükmesine rağmen derinden hissediyor.

Jeopolitik oluşumlar

ABD’nin İkinci Dünya Savaşı sonrası dayattığı küresel yapıda ve Soğuk Savaş Döneminde şüphesiz İngiliz Jeopolitik Bilimci Mackinder’den esinlenen Amerikalı Skykman önemli bir rol oynamıştı (Spykman, 1944). Teoride değişen en önemli husus belki de merkezi bölge (Heartland) teriminin kenar kuşak (Rimland) olmasıydı. Bu o dönemde Sovyetler Birliğine karşı bir “çevreleme” politikasını içeriyor gibiydi (Kennna, 1947: 566-582) ama jeopolitik konusunda derinliği olanlar için, bunun da ötesinde anlamlar içeriyordu. Oysa “Jeopolitik” sadece coğrafya olmayıp, kültürden, ekonomiye birçok konunun işin içine katılması gereken bir alandı ve bu dönemde çoğu değerlendirmelerin, sadece coğrafya konusuna indirgenmesi, gerçekten büyük bir hata olarak gözüküyordu (Deudney, 1997:95-98). Oysa özellikle 1970’ler sonrasında Wallerstein ve Taylor gibi araştırmacılar gelişme düzeylerine göre ülkeleri sıralamaya tabi tutarak, Doğu-Batı yanında Kuzey-Güney gibi ayrımları içeren farklı jeopolitik görüşleri ileri sürmüşlerdi. Bu kapsamda Wallerstein’in “dünya sistemi” kuramı merkez, çevre

ve yarı çevre gibi kavramları gündeme getiriyordu (Wallerstein, 1974). Teoriler ve coğrafi tanımlamalar soğuk savaş dönemi sonrasında da devam etti.

Kavramsallaşmada yapılan hatalar

Aslında bu coğrafya ve jeopolitik tanımlamalar yeni bir kavram değildi ancak yeni sistemde birtakım yeni kavramlara ihtiyaç vardı ve bunun için yeterli zaman yoktu. Bu nedenle de ortaya atılan teorilerin yüzeysel ve gerçekten uzak olmanın yanında, çok da genel geçer bir özellikleri yoktu. Ama bu noktada önemli olan sadece ortaya koyan sistemin ve bunun temsilcilerinin çıkarlarıydı ve sanki hiç değişmeyecek kurallar olarak ortaya atıldı. Bu kapsamda coğrafya da düzenlendi, kültürel çevre de. Bunun yanında sınır, çevre, tehdit, çıkar gibi hususlar da biz ve ötekiler çerçevesinde başarısız bir şekilde kavramsallaştırılmaya çalışıldı.

Sadece bunlar bile jeopolitik anlamda risk olmaya yeterdi.

Risklerin ortadan kaldırılmasına ilişkin hususlar

Risk, istenilen durum ile gerçekleşen durum arasındaki farktır. Buna göre dünya sistemini tasarlayan için, “beklenti olasılığı ile olmayan arası” riski oluşturmaktadır. Bunu derecesine göre kademe kademe ifade etmek mümkündür. Bunun dışında değerlendirilmesi gereken husus, bu olayın meydana gelmesi durumunda yaratacağı etkidir. Bu da çok düşük, düşük, orta, yüksek veya çok yüksek olabilir. Meydana gelme olasılığının yüksekliği yanında yaratacağı etki de yüksek ise o zaman bu riskin mutlaka ortadan kaldırılması gerekir.

Diğer taraftan “imkân”, bir faaliyetin gerçekleşmesinde herhangi bir engel bulunmamasıdır. Ancak imkânın bulunması her zaman yeterli olmayabilir. Aynı zamanda bu engellerin ortadan kaldırılması yönünde bir kabiliyetin de bulunması gerekir.

İmkân bir potansiyeli ifade ettiğinden aynı zamanda “güç” tanımı ile aynı anlamda kullanılır. Oysaki güvenlik, terör, stratejik karar gibi üst seviyede risk yaratan birçok problem akıllı rakip ya da rakipleri barındırmaktadır. Bu sebeple rakibi pasif olarak konumlandıran problemlerin ve bu doğrultuda

oluşturulacak modellerin gerçekçi değerlendirmeler yapması zaten beklenemez.

Olumlu risk kavramı

Risk her zaman olumsuz değildir. Bazı riskler önceden hazırlanılarak etkisiz kılınabilir veya azaltılabilir. Hatta bazıları yenilikleri ve yaratıcılığı teşvik edebilir. Hatta bu riski bazı zamanlarda bizzat sistemi kuranlar tarafından oluşturulabilir ve bundan birtakım faydalar elde edilebilir. Bunun soğuk savaş döneminde olduğu kadar sonrasında da açık bir şekilde kullanıldığı zaten görölmüştür. Örneğin, petrolünüz var ise ve kriz anında bunun fiyatı artıyorsa bu sizin için bir risk değil fırsattır. Yine ölkelerin birbirine karşı kışkırtılması durumunda her iki tarafta silahlanıyor ve siz bir silah satıcısı ölkayseniz bunu önleme bir yana teşvik bile edebilirsiniz. Yine terör konusunda sizin ölkenize yönelik değilse ve zaman zaman bir baskı unsuru olarak kullanıyorsanız bu konuda çok da istekli olmazsınız. Virüs programı satıcısıysanız, siber saldırılar sizi pek ilgilendirmez. Buna göç konusunu da dahil edebilirsiniz.

Risk ve imkan kavramlarının analizi

Mantıksal olarak değerlendirildiğinde imkân bir şeyin akla uygun hale gelmesi olarak açıklanabilir. Bu durumda bir şey gerçekleştiğinde diğer şey gerçekleşmeyebilir. İşte bu noktada imkana sahip olan ölkeler ve güçler için durumu kontrol edebilme yeteneği ortaya çıkmakta ve bu bir üstünlük sağlamaktadır. İmkânsız ise gerçekleşme imkânı bulunmayandır. Durumun farkına vardığı halde elinde değiştirme imkânı olmayanlar için ise çoğu zaman durumu kabul etmek kalmaktadır. Bu bazı durumlarda öğrenilmiş çaresizlik durumuna gelebilmekte ve durumu değiştirme iradesini gösterememesi imkânı olanların başarısını daha da artıracaktır.

Risk, tehlikeye maruz kalma derecesi ya da istenilen durumla gerçekleşen arasındaki fark olarak tanımlanabilir. Tahmin ise kehanetten tamamen farklı olarak, eldeki bilgiler ve geçmişin

tecrübelerinden istifade ile akla, sezgiye ya da birtakım verilere dayanarak, olayların alacağı şekli kestirmektir.

Sonuç

İstenilen veya oluşması istenilen durum ile gerçekleşen arasındaki fark olan risk, önceden yapılan çalışmalar ve meydana gelmesi durumunda uygun şekilde ehil ellerde yürütülecek bir risk yönetimi ile maliyet etkin olarak, tamamen ortadan kaldırılabilir veya etkisi azaltılabilir. Bunun için derinliğine bir bilgi altyapısını gerektiren durumsal farkındalık ve jeopolitik alana yönelik sağlam bir öngörü yeteneği yanında, sabırlı bir çalışma gerekecektir.

Kaynakça

Beck, Ulrich. (2019). **Risk Toplumu, Başka Bir Modernliği Doğru** (Risikogesellschaft Auf dem Weg in eine andere Moderne), İthaki Yayınları: İstanbul.

Bozcu G. ve Çinicioğlu E.N. (2023). Ulusal güvenlik karar problemlerinde karşısalsal risk analizi: Doğu Akdeniz problemi örnek modelleme, **Ardahan Üniversitesi İİBF Dergisi**, (2023) 5(1): 62–73.

Çuhacı, Aysu. (2007). “**Ulrich Beck’in Risk Toplumu Kuramı**”, *Sosyoloji Dergisi*, 3. Dizi 14. Sayı.

Deudney, D. (1997). **Geopolitics and Change**. M. W. Doyle ve G. J. Ikenberry (Eds.). *New Thinking in International Relations Theory* içinde. Boulder: Westview.

Fıkrıkoca, Meryem. (2003). **Bütünsel Risk Yönetimi**, Pozitif Matbaacılık: Ankara.

Fukuyama, Francis. (1989). “**The End of History?**” *The National Interest*, 16.

Hoffer, Eric. (2007). **Kesin İnançlılar** (The Ture Believer), Çev. Erkil Günur, Plato Yayınları: İstanbul.

Kennna, F. George. **An American Quarterly Review**. Juillet 1947, No 4; Vol. 25. New York: Council of Foreign Affairs. “**The sources of Soviet conduct**”, auteur:M. X , p. 566-582.

Russ, Jacqueline. (2014). **Avrupa Düşüncesinin Serüveni**, Çev. Özcan Doğan, Doğu Batı Yayınları: Ankara.

Spykman, John Nicholas. (1944). **The Geograpy of the Peace**, Brace and Company: New York.

Wallerstein, I. (1974). **The Modern World-System**. Academic Press: New York.

Wallerstein, Immanuel. (1993). “**Jeopolitik ve Jeokültür**”, Ç. M. Özel, İz: İstanbul.

BÖLÜM 3

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ'NİN ULUSLARARASI CEZA MAHKEMESİYLE İLİŞKİLERİ

RELATIONS OF THE UNITED STATES OF AMERICA WITH THE INTERNATIONAL CRIMINAL COURT

Aleyna Seçil SARIGÜN

GFI Bilge Kartallar Araştırmacı Asistan, Erzurum Atatürk
Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Yüksek Lisans Öğrencisi

ORCID NO:0009-0008-1792-672X

Özet

Uluslararası ceza mahkemesi statüsünün kabulü yüz yirmi devletin lehte, yedi devletin aleyhte ve yirmi bir devletin çekimsiz oy kullanması ile uluslararası hukukta yerini almıştır. 1 Temmuz 2002 tarihi itibari ile mahkeme statüsü görevine başlamıştır. Uluslararası ceza mahkemesinin kuruluşu silahlı çatışmaların son bulmasına ve insanlık dramlarının tekrar yaşanmasının önüne geçmesini amaç etmiş ve çalışmalarını bu yönde gerçekleştirmeyi hedeflemiştir. Amerika Birleşik Devletleri uluslar arası ceza mahkeme statüsünü Bill Clinton başkanlığı idaresinde imzalama yönünde bir pozisyonu bulursa da tarih 6 Mayıs 2002'yi gösterdiğinde, Başkan Bush iktidara geçince, uluslar arası ceza mahkemesinin kurucu antlaşması olan Roma statüsüne taraf olmadığını "uluslar arası ceza mahkemesinin Amerikan halkına yönelik bir saldırı" yaptığı yönünde gerekçe bildirmiş, ayrıca Roma konferansına katılmasına rağmen bu anlaşmanın "Birleşik Devletler nezdinde istekleri karşılayamaması" sebep gösterilerek Amerika Birleşik Devletleri Roma statüsüne reddi yönünde oy kullanan yedi devletten biri olmuştur.

Amerika Birleşik Devletleri'nin “madde 98 anlaşmaları” veya “ikili bağıklık anlaşmaları” gereğince uluslararası ceza mahkemesi yetkisine ve usullerine karşılık olarak Amerika Birleşik Devletleri vatandaşlarına ayrıca askeri personellerine yönelik hukuksal statü bağlamında korunması hükmünde gerekçeler sunulmuştur. Bu ideoloji ile hareket eden Amerika Birleşik Devletleri, uluslararası ceza mahkemelerine karşı düşmanca bir tavır sergilediği de gözler önüne serilmektedir. Öyle ki ilerleyen zamanlarda bu düşmanca tavrın daha iyi anlaşılabilmesi için Uluslar arası ceza mahkemesi Afganistan'da işlenen savaş suçları doğrultusunda Amerika Birleşik Devletleri'nin bölgeye gönderdiği askerler hakkında suç duyurusunda bulunacağı hükmüne yer vermiş buna karşılık Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Danışmanı olan John Bolton, Washington'da bulunan “Federalist Toplum” aracılığıyla Uluslar arası ceza mahkeme statüsünü açıkça tehdit etmiş ve statünün almış olduğu bütün kararları görmezden gelerek uluslar arası ceza mahkemesini tamamen yok saymıştır.

Bu çalışmanın maksadı ABD'nin Uluslararası Ceza Mahkemesi ile olan ilişkileri Afganistan örneğinde inceleyerek, buna dair bazı sonuçları ortaya koymaktır. Bunun için konuyla ilgili literatür taranacak ve yapılan bilimsel çalışmalar incelenerek analiz edilecektir. Konu geniş kapsamlı olması nedeniyle ABD-Uluslararası Ceza Mahkemesi ilişkileri ile sınırlandırılmıştır.

Yapılan bu çalışmanın bundan sonra aynı konuda yapılacak çalışmalar için belli bir altyapı oluşturacağı değerlendirilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Uluslararası ceza mahkemesi, Roma statüsü, Afganistan'da işlenen savaş suçları, Amerika Birleşik Devletleri'nde uluslararası ceza statüsü.

Abstract

The acceptance of the international criminal court statute took its place in international law with one hundred and twenty states voting in favor, seven against, and twenty-one abstaining. The court statute began its duties as of July 1, 2002. The establishment of the international criminal court aimed to end armed conflicts and prevent the recurrence of human tragedies and aimed to carry out its work in this direction. Although the United States had a position to sign the International Criminal Court Statute under the presidency of Bill Clinton, on May 6, 2002, when President Bush came to power, he stated that he was not a party to the Rome Statute, which is the founding treaty of the International Criminal Court, and that "the International Criminal Court was an attack on the American people". In addition, despite participating in the Rome Conference, the United States became one of the seven states that voted to reject the Rome Statute, citing the reason that this treaty "failed to meet the demands of the United States".

In response to the authority and procedures of the United States of America's international criminal courts pursuant to the "Article 98 agreements" or "dual immunity agreements", justifications have been presented in the context of the legal status protection for United States citizens and military personnel. Acting with this ideology, the United States of America has also been shown to have a hostile attitude towards international criminal courts. So much so that in the future, in order for this hostile attitude to be better understood, the International Criminal Court has included a provision that it will file criminal complaints against the soldiers sent by the United States to the region in line with the war crimes committed in Afghanistan. In return, John Bolton, the White House National Security Advisor, has openly threatened the status of the International Criminal Court through the "Federalist Society" in Washington and has completely ignored the International Criminal Court by ignoring all the decisions taken by the statute.

The purpose of this study is to examine the relations of the USA with the International Criminal Court in the context of

Afghanistan and to present some results on this subject. For this purpose, the literature on the subject will be reviewed and the scientific studies conducted will be examined and analyzed. Due to the wide scope of the subject, the US-International Criminal Court relations have been limited.

It is considered that this study will form a certain infrastructure for future studies on the same subject.

Keywords: International criminal court, Rome statute, war crimes committed in Afghanistan, international criminal statute in the United States.

GİRİŞ

Bu çalışmanın maksadı ABD'nin Uluslararası Ceza Mahkemesi ile olan ilişkileri Afganistan örneğinde inceleyerek, buna dair bazı sonuçları ortaya koymaktır. Bunun için konuyla ilgili literatür taranacak ve yapılan bilimsel çalışmalar incelenerek analiz edilecektir. Konu geniş kapsamlı olması nedeniyle ABD-Uluslararası Ceza Mahkemesi ilişkileri ile sınırlandırılmıştır.

Uluslararası Ceza Mahkemesi

Uluslararası toplumun huzur ve düzenini bozduğu için uluslararası toplumu mağdur eden olay ve eylemler, uluslararası suç olarak görülmektedir (Sarıgüzel, 2013: 231).

Adet veya sözleşme ile tesis edilen uluslararası bir norm aracılığıyla suç haline getirilen davranış tiplerine, uluslararası suç denir. Gerçek anlamda veya dar anlamda uluslararası suç olarak ifade edebileceğimiz bu fiiller ve eylemler, yapıları itibarıyla özel bir anlam taşıdıklarından, bir bütün olarak tüm insanlığı ilgilendirirler. Çünkü, yalnızca doğrudan mağdur aldıkları bireylere değil, uluslararası toplumun barış ve huzuruna zarar verirler (Aksar, 2007:131-133).

Bu suçlar uluslararası mahkemelerde yargılanır.

25 Mayıs 1993'te Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, ICTY olarak bilinen eski Yugoslavya için Uluslararası Ceza

Mahkemesi'ni resmen kuran 827 sayılı kararı kabul etti (Security Council Resolution 827, 25 May 1993).

Birleşmiş Milletlerin bu kararı, Mahkemenin yargı yetkisini ve örgütsel yapısını ve genel anlamda ceza prosedürünü belirleyen ICTY Tüzüğü'nü içeriyordu.

Eski Yugoslavya Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Ruanda Uluslararası Ceza Mahkemesinin oluşturulmasına kadar, uluslararası suçların kovuşturulması, genel olarak savaşın galiplerin intikam duygularına ya da keyfi tutumlarına bağlı kalmıştır (Aslan, 2006:196-198). Bu günümüzde biraz değişmiş durumdadır. Bunun en bariz örneği, İsrail'in Gazze Savaşından dolayı insani açıdan yargılanmasıdır. Burada bazı uluslararası ceza mahkemesi üyeleri, Filistin topraklarında suç işleyen İsraili yetkililer hakkında Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM)'nin yargı yetkisine sahip olduğunu ortaya koydular (<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/>: Alıntı tarihi: 24.02.2025). Ancak yine de gücünün hâkim olduğu bir düzenin de devam ettiği açıkça görülmektedir.

ABD ve Uluslararası Ceza Mahkemesi

Uluslararası Ceza Mahkemesi (UCM), insanlığa karşı suçlar, savaş suçları ve saldırı suçunun faillerini yargılamak ve hesap verilebilirliği sağlamak amacıyla kurulan daimî bir uluslararası mahkemedir. Uluslararası Ceza Mahkemesi; Roma Statüsünü yürürlüğe girdiği 1 Temmuz 2002 tarihinden itibaren işlenen ve Statü'de düzenlenen suçlar bakımından, yine Statü'de düzenlenen koşullarda gerektiğinde kendi alanına giren konularda yargı yetkisini kullanabilmektedir. Bu mahkeme, Uluslararası Adalet Divanı'ndan farklı olarak, devletleri değil sadece kişileri yargılayabilmektedir (<https://diabgm.adalet.gov.tr/>: 22.02.2025).

Uluslararası ceza mahkemesi statüsünün kabulü yüz yirmi devletin lehte, yedi devletin aleyhte ve yirmi bir devletin çekimser oy kullanması ile uluslararası hukukta yerini almıştır. 1 Temmuz 2002 tarihi itibari ile mahkeme statüsü görevine başlamıştır. Uluslararası ceza mahkemesinin kuruluşu silahlı çatışmaların son bulmasına ve insanlık dramlarının tekrar

yaşanmasının önüne geçmesini amaç etmiş ve çalışmalarını bu yönde gerçekleştirmeyi hedeflemiştir. Amerika Birleşik Devletleri uluslar arası ceza mahkeme statüsünü Bill Clinton başkanlığı idaresinde imzalama yönünde bir pozisyonu bulunsa da tarih 6 Mayıs 2002’yi gösterdiğinde, Başkan Bush iktidara geçince, uluslar arası ceza mahkemesinin kurucu antlaşması olan Roma statüsüne taraf olmadığını “uluslar arası ceza mahkemesinin Amerikan halkına yönelik bir saldırı” yaptığı yönünde gerekçe bildirmiş, ayrıca Roma konferansına katılmasına rağmen bu anlaşmanın “Birleşik Devletler nezdinde istekleri karşılayamaması” sebep gösterilerek Amerika Birleşik Devletleri Roma statüsüne reddi yönünde oy kullanan yedi devletten biri olmuştur (Bayıllıoğlu, 2007:51-53).

İç hukuk düzenlerinin özellikleri olan kurallar ve yaptırımlar ile bunların kimler tarafından konulacağı hususunun uluslararası hukukta açık olarak belirlenememesi zaman zaman bu hukuk dalı ile ilgili farklı düşüncelere yol açmaktadır (Çelik, 1987:1-2).

Afganistan ve ABD’nin Ceza Mahkemesine karşı duruşu

Amerika Birleşik Devletleri’nin “madde 98 anlaşmaları” veya “ikili bağışıklık anlaşmaları” gereğince uluslararası ceza mahkemesi yetkisine ve usullerine karşılık olarak Amerika Birleşik Devletleri vatandaşlarına ayrıca askeri personellerine yönelik hukuksal statü bağlamında korunması hükmünde gerekçeler sunulmuştur. Bu ideoloji ile hareket eden Amerika Birleşik Devletleri, uluslararası ceza mahkemelerine karşı düşmanca bir tavır sergilediği de gözler önüne serilmektedir. Öyle ki ilerleyen zamanlarda bu düşmanca tavrın daha iyi anlaşılabilmesi için Uluslar arası ceza mahkemesi Afganistan’da işlenen savaş suçları doğrultusunda Amerika Birleşik Devletleri’nin bölgeye gönderdiği askerler hakkında suç duyurusunda bulunacağı hükmüne yer vermiş buna karşılık Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Danışmanı olan John Bolton, Washington’da bulunan “Federalist Toplum” aracılığıyla Uluslar arası ceza mahkeme statüsünü açıkça tehdit etmiş ve statünün almış olduğu bütün kararları görmezden gelerek uluslar arası ceza mahkemesini tamamen yok saymıştır.

Sonuç

Sonuç olarak her ne kadar uluslararası suçlarla ve bunların yargılanmaları ile ilgili olarak, bazı ilerlemeler kaydedilmiş olsa bile, son yargılamalarda İsrail'i suçlu bulan ülke veya yargıçlara karşı alınan bazı yasaklar ve sınırlamalarda olduğu gibi güçlünün hâkim olduğu bir yargı ve ceza düzeninin devam ettiği görülmektedir. Bunun en başta gelen nedeni bu mahkemelerin elinde belirli bir güç unsurunun veya zorlayıcı mekanizmanın olmayışdır. Unsur ve mekanizmaları oluşmasına kadar cezalandırma işlemlerinin sadece zayıflara karşı işleyeceği öyle ya da böyle ortadadır. Bu çalışma belirtilen bu konuya açıklık getirmek amacıyla hazırlanmıştır.

Yapılan bu çalışmanın, bundan sonra aynı konuda yapılacak diğer çalışmalar için belli bir altyapı oluşturacağı değerlendirilmektedir.

Kaynakça

Aksar, Yusuf. (2007). Evrensel Yargı Kuruluşları, Ankara.

Alibaba, Arzu. (2000). Uluslararası Ceza Mahkemesinin Kuruluşu, AÜHF Dergisi, Yıl:2000, C:49, S. :1-4.

Aslan, Muzafer Yasin. (2006). Teoride ve Uygulamada Savaş Suçları, Ankara.

Bayıllıoğlu, Uğur. (2007). “Uluslararası Ceza Mahkemesi ve Türkiye”, Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Cilt 56, Sayı 1.

Çelik, F. Edip. (1987). Milletlerarası Hukuk, (1. Kitap), (2. Baskı), Filiz Kitabevi: İstanbul.

<https://www.aa.com.tr/tr/dunya/uluslararasi-ceza-mahkemesinin-israilli-yetkilileri-yargilayabilecegi-savunuluyor/3300020>: Alıntı Tarihi: 24.02.2025).

<https://diabgm.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/uluslararasi-ceza-mahkemesi-ucm28022020101834#>: Erişim Tarihi: 22.02.2025).

Security Council Resolution 827, 25 May 1993.

Sarıgüzel, Hacı. (2013). Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi, Sayı: 3, s. 230-273.

BÖLÜM 4

RESMİ İLETİŞİMDE TÜRKÇE: DİPLOMATLAR İÇİN ÖZEL AMAÇLI DİL EĞİTİMİ

TURKISH IN OFFICIAL COMMUNICATION: SPECIAL PURPOSE LANGUAGE TRAINING FOR DIPLOMATS

Kübra Merve TAŞ

Öğr. Gör., Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Yabancı Diller
Yüksekokulu

ORCID: 0000-0002-0474-8855

Özet

Diplomasi Türkçesi, uluslararası ilişkilerde etkin iletişim için kritik bir araçtır. Misyon şefleri ve diplomatlara Türkçe öğretimi, yalnızca dilsel yeterliliği artırmakla kalmaz, aynı zamanda Türkiye'nin kültürel ve diplomatik bağlamını anlamalarına da katkı sağlar. Bu makale, diplomasi Türkçesinin temel özelliklerini ve öğretim süreçlerini ele almayı hedeflemektedir. Bu çalışmada diplomatik yazışma ve sözlü iletişimde kullanılan resmi ve etkili dil yapıları analiz edilecektir. Kültürel farklılıkların dil üzerindeki etkisi, özellikle kalıp ifadeler, protokole uygun ifadeler ve hitap formları vurgulanacaktır.

Diplomasi Türkçesi öğretiminde, katılımcıların hedef dilde hem kültürel farkındalık kazanmaları hem de resmi iletişim gerekliliklerini anlamaları sağlanmalıdır. Bu bağlamda, öğretimde disiplinlerarası bir yaklaşım benimsemek, dil ve diplomasi arasındaki bağı güçlendirecektir. Diplomatların yalnızca dilsel yeterlilik kazanmaları değil, aynı zamanda kültürel duyarlılık ve çokdillilik yetkinliklerini geliştirmeleri sağlanmalıdır. Bu makale, Diplomasi Türkçesi neden uluslararası ilişkilerde kritik bir araç olarak rol oynamaktadır? Diplomatlar için Türkçe öğrenmenin önemi nedir? Bir diplomata Türkçe öğretilirken hangi yöntem ve teknikler kullanılmalıdır?

sorularına cevap arayacaktır. Bu bilimsel araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Özel Amaçlı Türkçe Öğretimi, Diplomasi Türkçesi, diplomat.

Abstract

Diplomatic Turkish is a critical tool for effective communication in international relations. Teaching Turkish to mission chiefs and diplomats not only increases linguistic competence but also contributes to their understanding of Turkey's cultural and diplomatic context. This article aims to address the main features and teaching processes of diplomatic Turkish. It will analyze the formal and effective language structures used in diplomatic correspondence and oral communication. The impact of cultural differences on language, especially idioms, protocol-appropriate expressions and forms of address will be emphasized.

In teaching Diplomatic Turkish, it should be ensured that participants gain both cultural awareness in the target language and understand the requirements of formal communication. In this context, adopting an interdisciplinary approach in teaching will strengthen the link between language and diplomacy. Diplomats should not only acquire linguistic proficiency but also develop cultural sensitivity and multilingual competencies. This article explores why Turkish for Diplomacy plays a role as a critical tool in international relations. What is the importance of learning Turkish for diplomats? Which methods and techniques should be used when teaching Turkish to a diplomat? Document analysis, one of the qualitative research methods, will be used in this scientific research.

Keywords: Teaching Turkish for Special Purposes, Diplomacy Turkish, diplomat.

Giriş

Diplomasi dili, siyaset dili içerisinde belirli kalıplara sahip ikna etme sanatını kullanan özel bir dildir. Diplomasi dili uzmanlık dili; teknik terim ve ifadeler; müzakere dili olmak üzere üçe ayrılır (Ünsal, 2019: 22). Dilimize Fransızca “diplomatie” kelimesinden gelmiş olan diplomasi kavramı, uluslararası ilişkileri düzenleyen antlaşmalar bütünü, yabancı bir ülkede ve uluslararası toplantılarda ülkesini temsil etme işi ve sanatı; diplomatlık, bu işte çalışan kimsenin görevi, mesleği; diplomathlık: ve bu meslek grubunun oluşturduğu topluluk anlamına gelmektedir. Özellikle güç bir görüşme sırasında gösterilen ustalık ve beceri diplomasi'nin bir müzakere dili olarak kullanılmasını sağlamaktadır (TDK).

Diplomasi diyalog ve müzakereye ilişkindir ve bu anlamda sadece bir devlet aracı değil, devlet sisteminin bir kurumudur. Bir araç ve kurum olarak diplomasi, uluslararası ilişkilerin bütün bir mantığının temel parçasıdır (Evans ve Newnham'dan akt. Ünsal, 2019: 23) Uluslararasıdaki ilişkileri belirleyen devletin en üst temsilcisi diplomatlar, Antik Yunan'da “Tanrıların habercisi” olarak bilinmekte ve Hermes'in koruyuculuğu altında Tanrı ile ölümlüler arasında iletişimi sağlamışlardır. Ünsal'ın aktardığına göre büyükelçiler göreve atanmalarıyla birlikte, kendilerini “eylemleri, kıyafetleri, davranışları ve iletişim tarzıyla dikkat çeken”, “diplomatik görüşmelerin inceliklerle yürütüldüğü kapalı bir ortamda bulunup”; “bireysel kimliklerini geri plana atan”; “dillerine ve bu dilin sunduğu kanıtlara titizlikle özen göstererek kendilerini ifade ettiklerini”; “ülkelerinin siyasi duruşunu ve kültürel görgüsünü yansıttıklarını” belirtmektedirler. Bunun yanı sıra, bir diplomatın ketum olması mümkün olduğunca muğlak, ancak gerektiği ölçüde açık ifadeler kullanması beklenir. Ayrıca, sabırlı, sakin ve soğukkanlı olmayı içeren 3S kuralı, bir diplomatın sahip olması gereken temel nitelikler arasında yer alır (2019:25).

Diplomasi büyük ölçüde dil ve anlama dayanır. Doğal dili kullanır ve buna özel bir düzgü (code) eşlik eder. Bu düzgü, devletler arası ilişkilerde ve diplomatik görüşmeler yürüten bireyler arasındaki iletişimde belirleyici bir rol oynar. Diplomatik dilin ötesinde, sözleri

ve duyguları mümkün olduğunca sadeleştirmek ve ölçülü kullanmak önemlidir. Bunun birkaç temel nedeni vardır. Diplomaside itidalli bir tutum sergilemek ve düzeyi korumak esastır; bir anlaşmazlığı gülümseyerek ifade etmek en etkili yöntemlerden biridir. Muhatabı incitmek, gücendirmemek ve baskı altında hissettirmemek gerekir; çünkü öfke göstermek veya diyalogu kesmek, görüşmenin kopmasına neden olabilir. Diploması, temkinli olmayı gerektirir. Bunun iki nedeni vardır: İlk olarak, muhatabı kırmaktan ve fazla bilgi vermekten kaçınmak gerekir. İkinci olarak, gereğinden fazla konuşmak, görüşmenin seyrini olumsuz etkileyebilir. Zayıflık izlenimi vermemek önemlidir. Bu durum, teknik bilgi eksikliği ya da itibar ve simgesel gücü koruma çabası şeklinde iki boyutta ele alınabilir (Ünsal, 2019: 27). Diplomaside örtük ve muğlak ifadelerin olması bir diplomatın evetinin belki, belkisinin ise hayır demek olduğunu ifade etmektir. Özellikle adab-ı muaşeret ve protokol kuralları diploması dilinin vazgeçilmez parçasını oluşturmaktadır.

Diploması Türkçesi, uluslararası ilişkilerde stratejik bir dil olarak öne çıkmaktadır. Türkiye'nin coğrafi konumu, tarihi ve kültürel bağları nedeniyle Türkçe, Orta Asya, Orta Doğu, Balkanlar ve Kafkasya gibi bölgelerde diplomatik ilişkilerde önemli bir rol oynamaktadır. Diplomatların Türkçe öğrenmesi, sadece bir dil becerisi kazanmakla sınırlı değildir; aynı zamanda Türkiye'nin kültürel kodlarını, diplomatik söylemini ve resmi yazışma biçimlerini anlamalarına yardımcı olur. Diplomatik temaslarda anadilinde iletişim kurabilmek, taraflar arasında güven oluşturur ve müzakereleri daha verimli hale getirir. Ayrıca, yerel basını takip edebilmek, politika ve toplumsal dinamikleri doğrudan analiz edebilmek diplomatlara önemli bir avantaj sağlar.

Diplomatlar için Türkçe öğrenmek, diplomatik ilişkilerin doğrudan ve etkili bir şekilde yürütülmesini sağlar. Özellikle Türkiye'nin dış politikadaki etkinliği, Türkçe bilen diplomatlara artan bir şekilde ihtiyaç duyulmasına yol açmaktadır. Türkçe bilen bir diplomat, Türkiye ile yapılan resmi müzakerelerde doğrudan iletişim kurarak yanlış anlamaları en aza indirir. Kültürel bağları daha iyi anlayarak diplomatik temalarında güven inşa eder. Türkiye'de ve Türkçe konuşulan bölgelerde görev yaparken bağımsız hareket edebilir. Türk dış politikası, uluslararası hukuku ve bölgesel meseleleri daha

yakından takip edebilir. Resmi yazışmalarda ve toplantılarda kullanılan terimleri doğru şekilde kullanarak profesyonellik sergiler.¹

Yöntem

Betimsel nitelikte bir inceleme yöntemi kullanılan bu çalışmada henüz çok yeni bir alan olan Özel Amaçlı Türkçe Öğretiminin bir alt dalı olan *Diplomasi Türkçesi* öğretimine yönelik alanyazın taraması “çeviribilim”, “diplomatik dil”, “özel amaçlı dil öğretimi” alanlarında yapılmıştır. Bu taramaların sonucunda *bir diplomata Türkçe öğretirken hangi yaklaşım ve teknikleri kullanmalıyız?* sorusuna cevap vermenin önemli bir adım olacağı düşünülmektedir. Bu soruya cevap verebilmek içinse diplomatların ihtiyaçlarını bilmek gerekmektedir. Bu ihtiyaçları tespit edip bir model önerisi oluşturacağım tezimden yola çıkarak oluşturmuş olduğum bu makale bu zamana kadar tespit ettiklerimi içermektedir.

İçerik Temelli Öğretim (Content-Based Instruction - CBI)²: Ders materyalleri, uluslararası ilişkiler ve diplomasi konularını içermelidir. Örneğin, diplomatik protokoller, resmi yazışmalar, uluslararası toplantılarda kullanılan dil gibi içerikler işlenmelidir.

Dil becerilerini içeriğin içerisinde öğretmeyi hedefleyen bu yaklaşım diplomatlara Türkçe öğretiminde etkin olabilmektedir.

Görev Temelli Öğrenme (Task-Based Learning - TBL): Diplomat adaylarına müzakere simülasyonları, basın toplantıları, resmi konuşmalar gibi gerçekçi görevler verilerek pratik yapmaları sağlanmalıdır. Türk diplomatik belgeleri, uluslararası sözleşmeler, resmi mektuplar, büyükelçi konuşmaları gibi özgün metinlerle okuma ve analiz çalışmaları yapılmalıdır.

¹ Akıncı, Z. (1997). Diplomatik Dil ve Özellikleri. TÖMER Çeviri Dergisi, Özel Kuram Sayısı, 105-112.

² Detaylı bilgi için bakınız: Yalçın, Ş. (2013) İçerik Temelli Yabancı Dil Öğretim Metodu, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi, Cilt 30 (2), ss.107-121.

Görev temelli dil öğretim metodunda dil öğrenen öğrenciye günlük hayatında karşılaşılabileceği bazı görevler verilir ve öğrencinin iletişime geçerek bu görevleri yerine getirmesi beklenir. Bu şekilde dili tüm boyutları ile kavrayacaktır. Özellikle öğrenci ve öğrenme temelli bir yöntemdir. Program, katılımcının ihtiyaç ve programlarına göre şekillendirilir. Bu özelliği, görev temelli öğretim yöntemini diğer metotlardan ayıran dikkate değer bir farkıdır (Göçer-Karadağ, 2020: 60). Bu yöntemin esası günlük iletişim dilini öğrencilere kazandırmaktır. Bir diplomata dil öğretirken problem çözme, kişisel deneyimlerden faydalanma ve yaratıcı görevler verme gibi teknikleri kullanarak görev temelli bir yaklaşım benimsenmelidir. İletişim dili olarak sadece Türkçenin kullanılmasının istendiği durumlarda ve dilin iletişim boyutunun önemini artırma konusunda görev temelli öğretim yöntemine başvurulabilir.

Kültürel Duyarlılık Eğitimleri: Dil ile kültür arasında çok yakın bir ilişki vardır. Birini diğerinden ayırmak mümkün değildir. Bu iki kavram birlikte değerlendirilmeli ve öğretilmelidir. Dil, kültürün temelidir ve kişi öğrendiği dilin kültürünü de çabasız bir şekilde öğrenmektedir. Türk diplomatik geleneği, resmi hitap şekilleri, protokol kuralları gibi konular ele alınarak kültürel farkındalık kazandırılmalıdır. Diplomat adaylarına, protokol kuralları, hitap biçimleri, müzakere stratejileri gibi kültürel unsurlar aktarılmalıdır.

. Dili öğrenen bir yaşam tarzını, değerleri ve topluma ait olan her türlü maddi ve manevi şeyi de öğrenmektedir. Türk dili günlük iletişim durumlarında çok sık olarak kullanılan gönül alıcı, muhabbet artırıcı sözleri oldukça fazla üretmiştir. Ancak bu kültürel olgu çeviride bir güçlük oluşturur ve çevrilmezlik sorununa yol açar. Çünkü başka bir dilde bu kalıp sözlerin her birinin bire bir eşdeğeri bulunmayabilir (Ünsal, 2013:1389). Bu sebepten dolayı bir diplomat bulunduğu ülkenin dilini ve özellikle kalıp ifadelerini dilin bağlamında ve kültürel kodların çerçevesinde öğrenmelidir. Bu nedenle kendi diline çevirmek yerine hedef dildeki yapının kabulü ve bağlam içerisinde kullanılması önem arz etmektedir. Bu nedenle Türkçe’de kalıp sözleri mutlaka bağlam içinde değerlendirmek gerekmektedir.

Türkçe’de kullanılan kalıp ifadelerden bazılarını örnek vermek gerekirse,

1. Yüceltme için kullanılan kalıp ifadeler: *Şerefine/Şerefinize* ifadesi

içki içerken karşıdaki kişiyi yüceltmek için kullanılır. (Ünsal,2013: 1392).

2.Dilek için kullanılan kalıp ifadeler: *Sağlığınıza* ifadesi ise bir temenni ifadesidir.

3.Onaylama için kullanılan kalıp ifadeler: *Aferin, Bravo, Kutlarım* gibi ifadeler onaylama anlamı içeren kalıp ifadelerdir.

Kültürel öğelerin öğrenilmesi kültüre ait iç dinamiklerin öğrenilmesi açısından önemlidir (Koçer & Dinçer, 2011). Bu anlamda diplomatlara Türkçe öğretirken Türk kültürüne ait unsurlardan faydalanmak gerekmektedir. Gezi programları düzenlenmeli, haber, politikacı programları izletilmeli ve eleştirel düşünme aktiviteleri yapılmalıdır. Dili kullanacak alanlar yaratılmalıdır. Diplomatın pazara gidip halk ile pazarcı ile konuşması ilişkileri yakınlaştırıp dili geliştirmesine yardımcı olacaktır. Türk kültürünü değerlerini öğrenmesine fayda edecektir. Dil sınıfta değil sokakta öğrenilir. Yaşamın içinde deneyimleyerek kazanılır. Aynı zamanda derse Türkiye'ye has kıyafet, aksesuar, eşya gibi materyallerle gelmek kültüre dikkat çekmek açısından faydalı olacaktır.

Çokdillilik Stratejisi: Diplomatların Türkçeyi diğer bildikleri dillerle ilişkilendirmeleri sağlanmalı, çeviri ve yorumlama çalışmalarıyla dil yetkinlikleri artırılmalıdır.

Rol Oynama ve Canlandırmalar: Gerçek diplomatik senaryolar üzerinden uygulamalı çalışmalar yapılmalı, katılımcılar büyükelçi, konsolos veya müzakereci gibi roller üstlenerek deneyim kazandırılmalıdır.

Diplomatik Yazışma ve Hitabet Eğitimi: Resmi mektuplar, notalar, basın açıklamaları gibi yazılı belgelerin hazırlanması öğretilmeli ve diplomatik hitabet kurallarına uygun konuşma becerileri geliştirilmel

Doküman Analizi ve Örnek Metinler: Her iletişimde mutlaka edimsel bir içerik vardır. Bir konuşucu, belli bir bağlamda bir dinleyiciye bir şey söylediği her durumda başka bir iş de yapar. İletişim kurmak, bunlardan sadece biri ve zorunlu olanıdır. Bir söz söylemenin kendisi de bir edimdir. Söylenen her sözle, o sözü söylemenin yanında başka bir edim daha gerçekleştirilir (Ünsal, 2013: 1385). Konu az sözle çok şey anlatmaksa edime daha çok dikkat

etmek gerekmektedir. Edime dikkat etmek gerçek diplomatik belgelerin incelenmesi, resmi mektuplar, notalar ve basın açıklamalarının yapısını ve dilini anlamada yardımcı olur. Aynı zamanda sözlü konuşmada jest ve mimiklerin öğrenilmesi ve edime uygun şekilde kullanılması önemlidir. Bu çalışmada öğretim yöntem ve tekniklerinden bazılarına kısaca değinilmiştir. Bu alanda en sağlıklı bilgiyi ancak diplomat ve misyon şeflerinden alınacak veriler söyleyecektir.

Sonuç

Diplomasi Türkçesi, uluslararası ilişkilerde etkili iletişimi sağlayan stratejik bir unsur olarak öne çıkmaktadır. Diplomatik yazışma ve sözlü iletişimde resmi ve etkili dil yapılarının kullanılması, diplomatların görevlerini başarıyla yerine getirebilmeleri için kritik bir gerekliliktir. Dil ve diplomasi arasındaki organik bağ, diplomatlara sadece dilsel yeterlilik kazandırmakla kalmayıp aynı zamanda diplomatik protokoller, hitap formları ve kültürel kodlar konusunda da derin bir farkındalık kazandırmaktadır.

Bu çalışma, Diplomasi Türkçesi öğretiminde kullanılabilir yöntem ve teknikleri ele alarak, diplomatların hedef dile olan hakimiyetlerini artıracak bir çerçeve sunmaktadır. İçerik Temelli Öğretim (CBI) ve Görev Temelli Öğrenme (TBL) yaklaşımları, diplomatlara teorik bilgi kazandırmanın ötesinde, gerçek diplomatik senaryolar üzerinden pratik yapma imkânı sunarak dilin etkin kullanımını sağlamaktadır. Ayrıca, diplomatik yazışma ve hitabet eğitimi ile diplomasi alanına özgü terimlerin ve protokole uygun dilin kullanımının öğretimi desteklenmelidir.

Diplomatların Türkçe öğrenmeleri, iletişim ve kültür odaklı bir yaklaşım gerektirmektedir. Kültürel duyarlılık eğitimleri ve çokdillilik stratejileri, diplomatlara resmi görevleri sırasında farklı kültürler arasında etkili bir ara yüz oluşturma yetisi kazandırır. Bu bağlamda, diplomatik misyonlarda başarılı bir iletişim süreci yürütebilmek için, öğrencilerin kültürel ve siyasi kodları çözümlenmeleri büyük önem taşımaktadır.

Sonuç olarak, Diplomasi Türkçesi öğretimi, diplomatlara sadece bir yabancı dil becerisi kazandırmakla kalmayıp, aynı zamanda

diplomatik diyalogun niteliğini artıracak bir yetkinlik alanı oluşturmaktadır. Bu nedenle, öğretim süreçlerinde disiplinlerarası bir bakış açısı benimsenerek, hem teorik hem de uygulamalı eğitim programları geliştirilmelidir. Diplomasi Türkçesi alanında yapılacak daha kapsamlı çalışmalar, bu alandaki eğitim modellerinin gelişimini destekleyerek uluslararası ilişkilerde dilsel etkinliğin artmasına katkı sağlayacaktır.

Kaynakça

Akıncı, Z. (1997). Diplomatik Dil ve Özellikleri. TÖMER Çeviri Dergisi, Özel Kuram Sayısı, 105-112.

Göçer, A. & Karadağ, B.F.(2020).Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Görev Temelli Öğrenme Yönteminin Dilin İletişimsel İşlevi Açısından Önemi, *AÇÜ Uluslararası Sosyal Bilimler Dergisi*. Cilt: 6, Sayı:2, ss. 58-73.

Karakoç, N. Y (2022). Çeviri ve Diplomasi. İstanbul: Çeviribilim Ajans ve Yayıncılık.

Koçer, Ö. ve Dinçer, A. (2011). The effect of culture integrated languages courses on foreign language education. *US-China Education Review*, 8(2), 20-27.

Ünsal,G. (2013). *Dil Öğretiminde Kalıp Sözler ve Çevirisi*,*Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 8/8 Summer 2013, p. 1383-1394.

Ünsal, G. (2019).Diplomasi dili ve çevirisi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (17), 22-39. DOI: 10.29000/rumelide.656595.

Türk Dil Kurumu, “Diplomasi” “Diplomat”, erişim tarihi:20.02.2025, <https://sozluk.gov.tr/>

Yalçın, Ş. (2013) İçerik Temelli Yabancı Dil Öğretim Metodu, *Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Dergisi*, Cilt 30 (2), ss.107-121.

JEOPOLİTİK DÖNEMEÇLER ve DİPLOMATİK YANSIMALAR

Küresel Güç Dönüşümleri ve Bölgesel Yansımalar